

TERÖRLE MÜCADELEDE POLİS ÖZEL HAREKÂT UNSURLARI ÇÖZÜM OLABİLİR Mİ?

Yrd. Doç. Dr. Sait YILMAZ

Açık ve bilinen yöntemlerin yanı sıra, açık olmayan ve tanımında güçlükler bulunan yaratıcı mücadele yöntemleri kullanılmalıdır. Türkiye, bölücü terörle mücadelenin 1984-1990 ve 1990-2003 yılları arasındaki dönemlerinde askeri alanda başarılı olmuştur. Terörle mücadele sadece askeri sahada kazanılmaz. 1990'lu yılların ikinci yarısına kadar terörle mücadeleyi sadece askerlerin işi olarak gören hükümetler, terörün ülke içi kaynaklarının kurutulması ve kazanılan askeri başarıların siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel tedbirlerle tamamlanması için gerekli tedbirleri almadılar. 2003'de iktidara gelen AKP Hükümeti ise 2007'den itibaren terörle mücadele stratejisinde radikal bir değişikliğe gitti. Terörle mücadelenin silahlı yönü geri plana itilirken terör odakları ile müzakere ederek sorunun üstesinden gelme ve "açılım politikası" ile teröristlerin dağdan indirilmesi amaçlandı.[1] Ancak, PKK'nın bugün verdiği yanıt, askere, polise saldırı ve özerklik ilanı oldu.

Temmuz 2011'de Silvan'da meydana gelen çatışmada, 13 askerimizin şehit olması, diğer yandan terör örgütü uzantısı BDP'nin demokratik özerklik ilanı gibi gelişmeler nihayet Ankara'nın 2007'den beri uyguladığı "terörle müzakere" sürecinden "terörle mücadele"ye geri döneceği yönünde emareleri getirdi. Nitekim yeni bir stratejiye geçerken bulunan çözümün İçişleri Bakanlığı'na bağlı polis birlikleri içinde özel hareket unsuru personelin 15.000'e ulaştırılması olduğu ile ilgili haberler basında yer almaktadır. Bu makalenin amacı, Türkiye'nin terörle mücadele stratejisini ve polis özel hareket birliklerinin olabilecek katkısını sorgulamak ve nihayet yeni öneriler ortaya koymaktır.

Terörle Mücadelede Strateji: "Özel Savaş"

Terör ile nasıl mücadele edileceği her zaman önemli bir tartışma konusu olmuştur. Terör, istikrarsızlık, bunalım, anarşiden oluşur; büyük ölçüde kültür boşluklarından ve sosyal disiplinsizlikten kaynaklanır. Bu sebeple en kalıcı önlem, yasaların egemenliğini ve sosyal disiplini her alanda sağlayarak anarşiyi önlemek; düzenli bir ortam ve düzeyli demokrasi kültürü ile bunalımlara ve istikrarsızlıklara son vermektir. Terörü tamamen kontrol altına almak ve asgari düzeyde tutmak kaynak ve sabır isteyen zaman alıcı bir iştir. Bu savaşın her şeyden önce kalpleri ve düşünceleri kazanma savaşı olduğu unutulmamalıdır. Teröre karşı mücadelede öncelikle göz önüne alınması gereken dört temel noktadan söz edilebilir. Bunlar:[2]

- Terörün silahsız çözümü yoktur; terör örgütü umudunu kaybedip, dağılma sürecine girmedikçe ve yenilgi belirginleşmedikçe hiçbir ödül teröristi tatmin etmez.

- Silahlı mücadele gerekli ancak tek başına yeterli değildir; terör ile mücadele askeri, siyasi, sosyal ve kültürel yönleri ile bir bütündür.

- Terörle mücadele evde kaybedilir ama evde kazanılmaz. Dış destek kesilmeden ve yurt dışı yuvaları yok edilmeden terörle mücadele bitmez.

- Teröre başvuran gruplara karşı mücadelede en önemli etken, halkın desteğini sağlamaktır. Terörle savaş ancak halkın beyninde kazanılır.

Türkiye'nin bölücü terörle mücadelesinin her döneminde, güvenlik güçleri diye tanımlanan gerçek mücadele unsuru Silahlı Kuvvetler olmuştur. Bugün de gerilla

savaşını benimsemiş bölücü terör ile mücadele büyük ölçüde Silahlı Kuvvetlerle yapılmaktadır. Polis unsurlarımız şehirlerdeki sivil itaatsizlikle mücadele için yoğunlaşırken, özel polis birliklerimiz de zaman zaman silahlı kuvvetleri takviye etmiştir. Bugün gelinen aşamada, terörle mücadele için maliyet-etkin ve çeşitli güvenlik güçleri ile entegre bir yapının oluşturulması her şeyden önce yeni bir düşünce ya da konsept gerektirmektedir. Bu amaçla, yıllardır savunageldiğimiz gibi terör ile mücadelede uzun vadeli yumuşak güç ve sert gücün birleşimi olan “akıllı güç” kullanımı yanında konvansiyonel silahlı kuvvetlere dayalı düzenli kuvvetlerle uygulanan mücadelenin sakıncaları dikkate alınarak Özel Savaş metoduna gecikmeden başvurulmalıdır. Bölge ile ilgili diğer çıkarlarımız bölücü terör ile mücadeleyi de kapsayacak şekilde öncelikle Irak’ın kuzeyinin dönüşümü ve şekillendirilmesini gerektirmektedir. Nihai durumda Irak’ın kuzeyindeki Kürt-ABD ittifakının yerini ABD ile çıkar bileşkesi sağlamış bir Türkiye’ye müzahir bir sistem almalıdır.

Zorlayıcı nitelikte güç unsurları ile Silahlı Kuvvetler takviye edilmeli ancak terörle mücadele esas olarak geçmişte olduğu gibi Silahlı Kuvvetlerin kontrolünde yürütülmelidir. Daha çok konvansiyonel bir savaş için donatılan silahlı kuvvetlerin terör ile savaş için daha da uygun hale getirilmesi ve profesyonelleşmenin artırılması gereklidir. Bununla da kalmayıp düzenli ordunun yanında (özel polis, jandarma, özel askeri şirket seçeneği vb.) askeri vasıtalar çeşitlendirilmeli ve terör örgütünün avantajlarını yok edecek yapılar sağlanmalıdır. İstihbarat faaliyeti başarının anahtarıdır. ABD’de terörle savaş, resmi ve sanayi kuruluşları da dâhil olmak üzere savunma ve istihbarat toplumunu esaslı şekilde yapısal olarak yatay entegrasyona yöneltmiştir.[3] Güvenlik güçlerinin, teröre karşı mücadele uzmanlığı özel eğitimle artırılmalıdır. Bu husus, eğitime ve sosyal psikolojiye ağırlık veren bir programla sağlanmalıdır. Bu amaçla başta üniversiteler ve STÖ’ler olmak üzere çeşitli kurumlarla ortak projeler geliştirilmelidir.

Özel Savaş ve Polis Özel Harekat Birlikleri

Kurulması düşünülen Polis Özel Harekat Birlikleri (PÖHB) eğer TSK’yı tamamlayıcı nitelikte ve onun harekat kontrolünde olacaksa faydalı olabilirler. Eğer, TSK’ya bir alternatif yaratılarak, onunla rekabet halinde bir unsur yaratılırsa bundan hem terörle mücadele, hem de polis teşkilatımız büyük zarar görür. Geçmişteki örneklerine bakılarak, TSK’nın kontrolü dışında İçişleri Bakanlığı’nın doğrudan kendi kontrol ve yapısında polis birlikleri ile girişilecek özel savaş taktikleri macera olmaktan öteye gidemez. PÖHB’leri ve bir bütün olarak Polis unsurlarımız öncelikle artık kangren hale gelmiş olan şehir merkezleri ve belediyelerdeki terör örgütü siyasi uzantılarının eritilmesi görevinde kullanılmalıdır. Bunun dışında TSK kontrolünde ve takviye edici olarak, ülke içinde, alan kontrolü ve TSK’nın tespit ettiği hedeflerin kuşatılması ve imhasında kullanılabilirler. Bununla beraber, polis özel harekât birliklerinin de işlevleri ve görev alanları nitelikleri itibarı ile sınırlı olacaktır. Asıl ihtiyaç PKK terör örgütü ile aynı koşullarda ve amansızca mücadele edecek yapılanmalardadır. Bu amaçla, dünyada bugün Libya’dan, Irak ve Afganistan’a kadar pek çok Batılı ülkenin kullanmakta olduğu “Özel Askeri Şirket (ÖAŞ)” konseptine geçilmekte geç kalınmıştır.

Bölücü terör ile aynı kıyafeti giyerek, aynı dağlarda yaşayacak, iz sürerek yaşadıkları her mekânı, terör örgütü mensuplarına ve Türkiye’ye hasmane tutum izleyenlere dar edecek ve sistemli olarak bölücü terör unsurlarını yok edecek özel savaşın baş aktörü yeni kurulacak “Özel Askeri Şirket”ler olmalıdır. Böylece Silahlı Kuvvetler terör ile mücadeleyi zaman içinde “Özel Kuvvetler” ve “Özel Askeri

Birlikler”e indirgeyecek ve zamanla bu mücadele daha çok İçişleri Bakanlığı’na bağlı “Özel Polis Harekat Timleri ve “Özel Jandarma Birlikleri” ile yürütülecektir. Özel savaş, başlangıçta Silahlı Kuvvetler tarafından sınıra yakın bölgeler ve ülke dışında kurulacak istihbarat fonksiyonları (yerel istihbarat, örtülü operasyonlar vb.) ile desteklenen “Özel Savaş Üsleri” vasıtası ile yürütülmelidir. ABD tarihindeki ödül avcısı kovboyların bugünkü versiyonu olan ÖAŞ’ler ülke dışında terör örgütünü bulup, avlayacak ve sadece bölücü terör örgütünü yok etmekle kalmayıp, Irak’ın kuzeyindeki ülke çıkarlarımızı da sağlamak üzere güvenlik ortamını şekillendirme faaliyetlerinde etkin olarak operasyonel görevler alacaktır.

Özel askeri şirketlerin rolü, 11 Eylül saldırılarının ardından ABD yönetiminin dünyanın dört bir yanında “teröre karşı savaş” ilan etmesi ile daha da arttı. Özel askeri şirketlerin yaptığı işler maliyeti azaltmakta, ordunun sahip olmadığı nitelikler için özel sektörden yararlanma imkanı vermekte ve ordunun, temel görevi olan ülkenin korunmasına odaklanmasını sağlamaktadır. Özellikle terör ile savaş kapsamında ABD Savunma Bakanlığı, artan bir şekilde deniz aşırı faaliyetleri için ÖAŞ’lere başvurmaktadır. ABD Savunma Bakanlığı’nın her yıl bütçesinin yaklaşık üçte biri bu şirketlere harcanmaktadır. Irak Savaşı, güvenlik konusunda çalışan birçok uzmana göre, “özelleşen savaş”ın en yüksek noktasını temsil etmekte hatta “ilk özelleşmiş savaş” olarak adlandırılmaktadır. ABD askeri fonksiyonları için ÖAŞ kullanımı kontratları, “Savunma Bakanlığı Tedarik Yönergesi ve Eki (DFARS[4])”ne göre yapılmaktadır. Irak ve Afganistan’da ÖAŞ görevlilerinin sayısı müttefik kuvvetlerinin üçte biri kadardı. ÖAŞ mensupları, “sivil” oldukları için ne askeri yasalara ne de Cenevre Anlaşması’na tabi değillerdi. Bu nedenle, yargılanmaları söz konusu olamadı. ÖAŞ’ler özellikle şu alanlarda ülke güvenlik ihtiyaçlarına katkıda bulunabilirler: Stratejik ve operasyonel istihbarat, özel kuvvetlerin kullanımını gerektiren operasyonel görevler, kılavuzluk ve yakın destek, mayın arama-temizleme, sivil toplum yapısının geliştirilmesi.

Sonuç Yerine

Stratejik başarının ön koşulu, güç bileşkesinin, amaca ve zamana göre uygun kullanımı, yanında enformasyon kapasitesi ve entelektüel birikimdir. Ayrıca, açık ve bilinen yöntemlerin yanı sıra, açık olmayan ve tanımında güçlükler bulunan yaratıcı mücadele yöntemleri kullanılmalıdır. Ne yazık ki, ortada gezen pek çok terör uzmanına rağmen strateji geliştirmede uzman düşünce adamlarımız ya çok az ya da çeşitli nedenlerle yararlanılmamaktadır. Terörle mücadele milli bir meseledir, bu meselenin çözümünde iç siyasi yaklaşımlar hem meselenin doğru teşhisine hem de doğru stratejilerin geliştirilmesine zarar verir, ülke kaynakları boşa harcanır, zaman kaybedilir. Ülkemizde de ÖAŞ’lerin kurulmasında müteşebbis ve yönetici olarak yer alacak pek çok emekli asker, polis ve istihbarat personeli yanında bölge insanın da önemli bir eleman kaynağı oluşturacağı dikkate alınmalıdır. Söz konusu şirketlerin çalışmalarına hız vermek ve kurulmalarını teşvik etmek maksadıyla TSK’nin bu kapsamdaki ihtiyaçlarını ve ileriye yönelik tedarik programını duyurmasının ÖAŞ’lerden istifade için gerekli piyasa koşullarının oluşturulmasının başlangıcı olacaktır. Bu kapsamda bu tür şirket ve firmaların kullanımı ile ilgili kolaylaştırıcı düzenlemelerle birlikte gerekli yasal hazırlıklar da yapılmalıdır. ÖAŞ’lerin gelişiminde gerekli finansman için özel bir fon oluşturulması, uygun görülecek şirketlerin yardım etmek isteyen vakıflar ve Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından desteklenmesi de düşünülmelidir.

- [1] Fikret Bila, *Başbakan'dan Strateji Değişikliği Mesajı*, Milliyet, (15 Temmuz 2011).
- [2] Sait Yılmaz, *Terör ve Türkiye*, Kumsaati Yayınları, (İstanbul, 2011), s.534.
- [3] Michael Keebaugh: *Intelligence Integration Gives the Big Picture*, Defense News. (Nov 22, 2004), p.21.
- [4] DFARS : The Federal Acquisitions Regulation (FAR) and Defense Department Supplement.